

Paul Ince

Banebrytende pionér

”Han har et helt ubegripelig talent. Naturlig talent. Kan bruke begge bein nesten like bra. Men jeg tror det som gjorde Paul Ince til den spilleren han er, er hans indre sult, indre driv og lidenskap som har fått ham til topps og som gjorde at han ble på topp så lenge. Han er helt klart en som jeg beundra i min egen oppvekst. Det han ikke vet er at jeg pleide å studere ham nesten daglig. Jeg så på hva han gjorde på banen, hva han gjorde utenfor banen. Jeg pleide å kopiere små ting. Jeg tok med meg mye av det jeg elska ved ham, samtidig som jeg også la merke til småting som jeg tenkte han kunne gjort annerledes.”

Steven Gerrard

Paul Ince er guttungen fra London som ble forlatt av sine foreldre, og som klarte det ingen andre har klart: Å bli kaptein på de to største klubbene og erkerivalene i England. Samtidig fikk han oppleve den ultimate drømmen til millioner av gutter: Å bli utnevnt til kaptein for det engelske landslaget, som den aller første med mørk hudfarge. Han skapte også historie da han ble den første mørkhudede som ble manager for et Premier League-lag.

Han har aldri laget dokumentar om livet sitt eller fått skrevet sin sjølbioografi. For første gang skal Paul Ince sette ord på hele sitt liv i ei bok. Denne. Hans historie er så sterk at den får hårene til å reise seg på armene mine, men ikke bare det; den er så sterk at den har framkalt noe som kun skjer svært sjeldent: Han har fått meg til å fryse på kinnene. Paul Ince – selveste erkeeksemplet på at alt er mulig. At man kan nå så langt man bare vil, sjøl uten den støtten, kjærligheten og tryggheten ethvert barn har rett til å vokse opp under.

Han er også et prakt eksempelpå hvordan enkeltpersoner i livet kan se deg og gi deg sjansen, mot alle odds og uten å velge minste motstands vei.

Vi møtes i Liverpool. Trebarnsfaren er seint ute, såpass sein at jeg lurer på om han i det hele tatt vil dukke opp. Når han gjør det, er det i en snerten, sølvgrå sportsbil som det bare finnes ti av i verden. Den er så lav at taket sneier rett over hodet på mannen som har vært den naturlige sjefen på alle lag han har spilt på. Det virker nesten som en gjentakelse av Ron Yeats – født med en slik naturlig autoritet og begavelse for å spille ball.

Paul Ince har et vinnende vesen. Han smiler mot meg, kledd i blå jeans og ei blå t-piquetrøye, mens han stiger ut av bilen. Han skal fortsette å smile mye, og det er ekte smil som når helt til øynene, men smilet i øynene slukner når han forteller om barndommen.

Livet er ikke for amatører eller nybegynnere, som Ole Paus sa. Da Paul Ince var to år, stakk pappaen av. Tilbake satt mammaen alene med tre barn i et belasta nabolag i London. Da Paul var ti, dro også

mamma sin vei. Hun tok kun med seg dattera og flytta til Tyskland for å jobbe. Storebror ble plassert hos ei tante i Ipswich. Minstemann Paul endte hos ei anna tante i Ilford, der gjengmentaliteten rådde og kriminaliteten blomstra. I de mest sårbare årene, der kroppen og hodet går gjennom enorme forandringer på ferden til å bli den du er, måtte Paul klare seg sjøl, for tanta var nesten aldri hjemme.

– Jeg måtte kjempe for livet. Jeg hadde ingen støtte rundt meg og måtte passe på meg sjøl fra jeg var 10-15 år. Jeg var alltid ute i gatene og slåss. Det var beintøffe tilstander i Ilford.

Dette var slutten på foreldretid. Mammaen kom aldri tilbake til England. Det å bli forlatt av begge sine foreldre som barn, har satt dype spor:

– Hvordan kunne hun forlate så små barn, spør han meg.

– *Ble du bitter på din mor?*

– Nei, jeg ble ikke det, sjøl om jeg mange ganger stilte meg spørsmålet om hvordan hun kunne forlate oss. Men det var jo bare sånn det var, men da jeg ble litt eldre, skjønte jeg det litt bedre: Hun måtte reise fra oss for å tjene penger. Hadde hun ikke gjort det, kunne hun jo ikke ha sendt penger hjem, og hadde hun ikke sendt penger, kunne jeg ikke ha kjøpt fotballsko. Da hadde jeg ikke blitt fotballspiller.

Mora sendte penger hjem innimellom, men det strakk absolutt ikke til det han trengte av utstyr.

– Jeg hadde hull i skoene, og hull i fotballskoene. Ingen kjørte meg, jeg måtte ta buss overalt, det var iskaldt. Jeg husker godt en kamp vi spilte. **Vi leda 4-0, og jeg fikk meg sjøl utvist med vilje fordi skoene mine var så hullete.** Da hadde jeg spilt med de samme i to år. Fristelsen ble for stor: Jeg gikk inn i garderoben og stjal et par fotballsko. Dette handla bare om en ugjerning av nødvendighet.

Gjengen på 15-20 gutter som møttes på hjørnet, ble familien hans. Det var der han fant tilhørighet og trøst. Det var også der han lærte å slåss. Dette var en berykta gjeng som andre gjenger fra andre hjørner og nabolag ofte kom for å måle styrke mot. Man måtte alltid være på vakt. Jo flere brukne neser og blåveiser man produserte, jo flere heventørste fiender var det der ute. Paul definerer disse ukentlige slåsskampene som gode slagsmål. Det er vanskelig å se for seg hvordan noen kan definere det å slå og sparke hverandre med maks kraft kan være godt for noe. Men noen er vel født krigere og andre ikke. For noen er veien livet tar for deg, det som gjør deg til kriger. Og kanskje også en leder. For når du er alene i verden som barn, må du lære å lede deg sjøl.

– Når du ikke har familie som liten, og gjerne vil ha en, og har en gruppe gutter rundt deg, som er villige til å dø for hverandre, blir de utrolig viktige. De blir familien din.

Skolen var ikke definert som kul. For de fleste guttene i gjengen var det få eller ingen omsorgspersoner som kunne eller ville overbevise barna om at skolen var en lur investering, hvis man skulle ha sjansen til ei framtid som besto av mer enn bare å være en del av gatetrøbbelet.

– Jeg gikk egentlig aldri på skolen. Jeg var ikke dum. Jeg var gatesmart, men jeg likte ikke å gå på skolen. Vi møttes heller i parken, spilte fotball og slåss med andre gjenger.

Gjengen var delt mellom de som av og til gikk på skolen og de som nesten aldri gikk dit. Man måtte passe på å ha nok styrker fra gjengen på skolen også, for å hjelpe kompisene under slåsskamper på og rundt skolen.

– Jeg husker en dag på ungdomsskolen der vi slåss mot en annen gjeng. En lærer kom ut og ba oss slutte. Men vi endte opp med å hoppe på ham også. Dermed kom mange lærere ut og forsøkte å stanse oss. Det var kaos.

Paul ble utvist, og da han fikk komme tilbake, tok de fra ham alle fag han likte, som gym og matte (snakk om motivasjonsbyggende!). Han fikk da valget mellom brodering, metallarbeid og maskinskriving. Bare tanken på terginga dersom han måtte brodere, var uutholdelig. Det samme gjaldt læreren som underviste i metallfag. Helt uaktuelt. I maskinskrivingsklassen var det derimot mange søte jenter, noe han alltid kunne skryte av. Sånn gikk det til at han ble eneste gutten i denne maskinskrivingsklassen. Strålende karakterer fikk han også. Samtidig beviste han overfor seg sjøl og andre at han – til tross for dårlige karakterer i de fleste fag – ikke var dum. Det største problemet var heller at skolen ikke interesserte ham.

Innen fotball var han, til tross for at han var en trøbbelmaker, et stortalent. Det skal han være glad for. Dessuten kan Ince prise seg lykkelig for West Hams manager John Lyall.

– Ikke mange vet dette, men i starten trente jeg både med Fulham og West Ham. Men jeg valgte å signere kontrakt med West Ham fordi de hadde innendørs treningsanlegg, der jeg holdt varmen om vinteren.

West Ham plasserte ham på hybel hos Barbara i Dagenham da han ble 15 år. Hans egen mor hadde flytta tilbake til Barbados. Der familien opprinnelig kommer fra og tok bare med seg Pauls søster.

Barbara, ei enke i sekstiårene, som bodde alene, hadde både hjerterom og husrom til å huse en trøbbelmaker fra Illord. **Endelig hadde gutten et trygt sted å komme til. Et hus der ekte og dedikert menneskevarme var inkludert.** Et fristed der han slapp å være på vakt, og han kunne endelig, endelig kjenne følelsen av omsorg etter så mange år uten mamma.

– Hun var så moderlig, nesten litt som Mrs. Doubtfire, (den legendariske filmkarakteren spilt av Robin Williams på 1990-tallet red. anm.) med sine omsorgsfulle øyne og et kjærlig og varmt ansikt. Jeg ble så glad i henne. Jeg vil ikke si hun ble min nye mor, men hun var absolutt en morsfigur, om du skjønner? Etter å ha vært uten mor i mange år, var hun det beste som noensinne kunne ha hendt meg. Hun forguda meg og laga mat til meg og ga meg et lite rom i andre etasje.

Barbara hadde maten klar etter trening. Hun venta med mat og spørsmål om hvordan treninga hadde gått. De to kunne sitte og drikke te og skravle utover kvelden. Hun kjøpte en platespiller og på denne snurra han plater med Thelma Houston, Luther Vandross og Keni Burke på rommet sitt.

– Jeg kunne ligge og høre på musikk. På de kveldene kom Barbara opp på rommet mitt med middagen servert på et Brett. Etter en time kom hun opp og hentet brettet og fatet igjen. Utpå kvelden gikk jeg gjerne ned for å se til Barbara, som da kanskje hadde sovna i en stol. Jeg passet på at hun fikk lagt seg i senga si.

Ironisk nok var det på hjørnet ved Barbaras hus at gjengen pleide å møtes. Bennett's Castle Lane. Slik fortsatte han å slåss med gjengen sin hver eneste helg, også etter at han hadde begynt å trene og spille for West Ham.

– Det høres sikkert rart ut, men det var en fin tid å tenke tilbake på, alle slåsskampene med gjengen. Det var ingen av oss som hadde kniver på oss eller slikt. Det var gode slagsmål. Gode runder med juling. Vi dro på nattklubben King's på fredagskvelder for å slåss. Dit kom grupper for å slåss mot vår gjeng. Det ble noen knekte neser og kutt i ansiktene og noen blåveiser av det.

– *Jeg kan ikke se noen merker i ditt ansikt nå.*

– Det er fordi jeg var så god til å slåss. Hahaha. Men se på nesa mi da! Jeg aner ikke hvor mange ganger den har vært brukket.

– Du var vel ikke akkurat gammel nok til å gå på nattklubb?

Han ler og blåser lett: – Det var sånn det var. Dette var min måte å se etter mine lagkamerater på. Min familie. Slik var jeg leder for mine menn.

– Hva hadde denne oppveksten å si for å utvikle deg som leder?

– Min bakgrunn og oppvekst i gjengen er den viktigste faktoren i livet som gjorde meg til en leder. Uten tvil. Jeg har måttet lede hele livet, sjøl om jeg var en uansvarlig unge. Men **jeg var på min måte ansvarlig, siden ingen andre var ansvarlig for meg.**

På King's for å slåss fredager og på kamp for West Ham lørdager. Det var litt av noen kontraster.

– Jeg kunne ikke svikte gjengen min sjøl om jeg begynte å spille for West Ham. Det betydde mye for kameratene mine også at jeg ikke forlot gjengen, da jeg fikk sjansen til å trene og spille for West Ham.

Men dette dobbeltlivet, med nattklubb, drikking og slåssing fredager som oppladning til kamp, måtte til slutt gå galt. Ince hadde skrevet lærlingkontrakt med West Ham, og i dette programmet måtte han også returnere til sin gamle skole for å gå deltid på videregående skole. På skolen ble det arrangert en fest for dem som gikk andre året på college i hans første år. Gjengen bestemte seg for å dukke opp uinviterte, og det var ikke populært. Det endte som det dessverre ofte gjorde: I en stor slåsskamp.

Noen uker etterpå kom plutselig John Lyalls assistent Mike McGiven bort med et ansiktsuttrykk som fikk Ince til å skjønne at han var i seriøst trøbbel. Han fikk beskjed om å gå til sjefens kontor.

– Det var som å gå den lange mila. Følelsen av å gå til foreldrene når du vet du har skikkelig trøbbel i vente.

På kontoret fant han West Hams manager sammen med to politimenn. John Lyall spurte om Ince visste hvorfor politiet var der. Og Ince måtte svare som sant var, at han ikke hadde noen anelse.

Det visste seg at en gutt hadde fått knekt kjeven og sprukket trommehinna etter slåsskampen på skolen noen uker i forveien, og Ince var anmeldt som gjerningsmann.

– Vi var 12 gutter som hadde dukka opp på festen, men gutten hadde sjølsagt sagt at det var meg, Paul Ince, fotballspilleren, som hadde gjort det.

Lyall forklarte at han hadde brukt de siste to timene på å avverge at politiet skulle arrestere ham. Straffen ble heller seks ukers treningsforbud, som var den verste straffen for en guttunge som elsker fotball. I tillegg ble han satt til å male stadionportene blå, ti strøk minst, samt et digert inngangsparti. Hver dag kjente han på ydmykelsen av å stå der og male mens lagkameratene gikk forbi. Strøk etter strøk. Det tok en evighet!

– Dette ble vendepunktet for meg. Når noe går galt, vil du at noen skal støtte deg. Han kunne gitt meg opp og lytta til dem i trenerapparatet som sa at jeg bare kom til å skape trøbbel og merarbeid. Men Lyall ga meg en ny sjanse, fordi han visste jeg hadde noe i meg. Det ble mitt redning. Slik ga han meg troen på meg sjøl. John Lyall var som en farsfigur for meg, og jeg ville gi noe tilbake ved å vise ham at jeg kunne spille fotball. Jeg kan enkelt og greit takke John Lyall for at jeg fikk en suksessrik karriere. Uten ham kunne alt endt veldig tidlig.

– Hva så John i deg som gjorde at han ikke ga deg opp, sjøl om du forårsaka hodebry og merarbeid?

– Jeg har stilt meg det spørsmålet mange ganger... Det er et godt spørsmål. Jeg var ei urokråke, men han visste at jeg kunne spille fotball. Så hvis han kunne klare å lære meg manerer og respekt, kunne jeg bli en god spiller.

– Hva er det viktigste du lærte av John Lyalls lederskap?

– Han var en hard, hard mann. Det var alltid skummelt å komme inn på kontoret hans, men i ni av ti tilfeller var han rettferdig. Dessuten hadde han en helt spesiell utstråling og tilstedeværelse. Så hans harde men rettferdige lederstil gjorde at når han snakka, så lytta alle. Det inspirerte meg.

Det året Ince fylte 20 år, slet West Ham økonomisk. Det var på tide å flytte på seg for det unge talentet. Men han var intetanende om hvem som hadde fulgt med ham i kamp etter kamp i flere uker. En dag fikk han beskjed om å gå opp trappene og inn ei dør på et hotell. Der inne venta Alex Ferguson. Helt uten noen som helst hint eller forvarsel.

– Kan du tenke deg å spille for Manchester United?

– Tuller du?

Første tanke var at noen forsøkte å lure ham. En utpekulert spøk. Men da han satte seg ned med Manchester Uniteds manager, skjønnte han at skotten mente alvor. Etterpå bobla det av lykke på innsida.

Tenk at han skulle spille for Manchester United!

Hele sin karriere hadde han nemlig beundra Manchester United-kapteinen og landslagskapteinen Bryan Robson. Han ville spille som ham, takle tøft som ham.

– Bryan Robson var alt jeg ønska å være. Derfor hadde jeg fulgt med på Manchester United i oppveksten, uten at jeg hadde hatt råd til så mye som et Manchester United-skjerf. Så det var en større drøm for meg å få komme til Manchester for å kunne spille foran Robson, enn det var å få spille for laget Manchester United.

Han ville rope det til hele verden, men måtte vente. Han gjennomgikk medisinsk test, tok det berømmelige bildet med Manchester United-drakten. Bildet lekket ut før sjokkmeldinga kom om at han ikke hadde bestått den medisinske testen! Legen hadde oppdaga noen avviki i lysken da Ince gjorde noen tøyøvelser. Han ble avvist.

Med halen mellom beina måtte han returnere til West Ham, der halvparten av supporterne var lykkelige over å få stortalentet tilbake, mens den andre halvdel var rasende over illojaliteten til guttungen som hadde vært i West Ham-systemet helt fra han var 12 år gammel. De lot både Ince og samboeren få høre det. Det var ikke akkurat de mest flatterende tilrop, for å si det sånn.

Etter et par uker ringte telefonen. Det var Alex Ferguson som bekrefta at Manchester-laget ville ha ham i stallen, til tross for den mislykka medisinske testen. Ferguson hadde sett at Ince kun hadde mista et par kamper på tre år, og han hadde ikke mista troa på ham. Om lysken i framtida skulle bli trøblete, skulle heller klubben ta grep. Slik gikk Ferguson god for Ince. Én million pund ble overført til West Ham – og Ince sørga for å be om prosenter av overgangen. Det ble en fin slant på ferden nordover.

– Igjen var det opp til én enkelt mann som trodde på meg, på tross av den medisinske frarådingen. En mann som tillot meg å utvikle meg videre som spiller. Karrieren kunne ha pekt en helt annen retning om jeg hadde blitt i West Ham.

– *Hvilken type leder var Alex Ferguson?*

– Han skremte oss, vi var redde for ham. Men han var også omsorgsfull. Han så på oss gutta som familie. Han var god til å bringe 15-16 egoer sammen hver helg for å vinne kamper. Vi trengte en sterk personlighet for å lede oss til dette. Igjen var jeg i et miljø der du måtte slåss for plassen din på laget. Men jeg som hadde slåss hele livet, var god på nettopp det.

– *Men hvordan var det å spille seg inn på et lag med så mange egoer?*

– Jeg bestemte meg for å være stille i ei uke, for å observere hvordan de gjorde det der.

– *Det må ha vært vanskelig for deg å være stille!*

– Ja! Det var veldig vanskelig. Men jeg skjønnte fort at jeg bare måtte være meg sjøl. Være sann mot egen karakter – og gutta visste jo hvordan jeg egentlig var som person.

De vant hans første kamp, men tapte den andre hele 5-1, og kom seg ikke ut av hotellet etterpå.

– Fansen var rasende. Resultatene var så viktige for dem. Vi ble kritisert av pressen etterpå, men det påvirket ikke meg like mye som de andre. Jeg var så vant til kritikk og kjeft. Men Manchester United er en stor klubb. Du er helt nødt til å trene bra og prestere bra i hver kamp. Du kan ikke ha en dårlig dag.

Året var 1989, det året Liverpool knuste Manchester United med hele 31 poeng, med John Barnes og Ian Rush som storspilte. Etter 5-1-fadesen fikk ikke Ince spille på fire kamper. Robson var tilbake på midtbanen. Så fikk han sjansen igjen, men da som høyreback. En posisjon han fikk ha i ti kamper.

– Det var så stort å få spille sammen med Bryan Robson. Jeg ble som en liten guttunge igjen.

Stemmen blir litt tykkere:

– Robson tok meg under vingene sine. I to år instruerte han meg og lærte meg opp. Han viste meg hva det krevdes av en spiller i Manchester United – både i forhold til lagkamerater, fansen, trenerapparatet og andre ansatte i klubben. Steve Bruce var også til stor hjelp. Jeg var fortsatt *cocky*, men jeg vant raskt mye mer respekt takket være Mr. Robson og Bruce.

Dessuten fant han tonen med Ryan Giggs og Lee Sharpe og fikk seg en ny liten gjeng i Nordvest-England.

Livet som forsvarsspiller fikk en brå slutt da Manchester United møtte Liverpool, og Ince måtte spille mot venstrevingen John Barnes, som var helt ustoppelig på kanten. Ince var sjanseløs. Barnes scoret begge målene borte på Old Trafford, i en kamp Liverpool vant 2-1.

– John Barnes slakta meg. Jeg var sjanseløs og spilte aldri som høyreback igjen!

Han kan med andre ord takke John Barnes, som senere skulle bli den han avløste som kaptein i Liverpool i 1997, for at han ble plassert i posisjonen der han trivdes best som offensiv midtbanespiller.

Dette var like før skiftet i hvilket rødt lag i nordvest som skulle dominere den engelske toppfotballen. Og nettopp Paul Ince var en av de sentrale grunnene til at djevlene fra Manchester igjen vant ligaen i 1993, etter 26 års tørke.

Uten at vi skal dvele så lenge ved maktskiftet i engelsk toppfotball, var Manchester Uniteds seier i FA-cupen, for så å slå Barcelona i cupvinnercupen i 1991 viktige løft.

– Det å slå Barcelona ble vendepunktet i klubben. Det endra mentaliteten vår. Nå visste vi at vi var klare for triumfer, ikke bare ett år, men i flere år framover.

Ja, det skal være sikkert og visst at de gjorde. Og størst var det for Liverpools erkerivaler å endelig vinne serien igjen:

– Det var litt av et press fra Aston Villa, Norwich og Blackburn. Men etter som ukene gikk mot slutten av sesongen 1993, ante fansen at vi kanskje kunne klare det. Det viktigste for meg var at vi rakk å vinne serien før Matt Busby døde.

Bryan Robson gikk mot slutten av karrieren, og Steve Bruce hadde tatt over som kaptein. Men Ferguson hadde ikke utnevnt noen visekaptein. Bruce måtte stå over en kamp. Ince lurte på om han hadde noen sjanse til å bli utnevnt. Og ganske riktig, inne i garderoben hang kapteinsbindet på hans draktknagg, hos spiller nummer 8, men ikke et eneste ord var utveksla om dette.

– Da jeg gikk ut spillertunnelen med bindet på, tenkte jeg: *Hva om kapteinsbindet var hengt opp på feil plass og at det egentlig var en annen spiller som skulle hatt det! Det ville være ordentlig pinlig!*

De vant kampen, og etterpå sa Ferguson at han burde ha utnevnt Ince til kaptein oftere.

– Nei, det er Bruce som er kapteinen vår, svarte jeg.

– Hadde han sagt det et par år tidligere, ville jeg nok sagt meg enig med ham, men nå hadde jeg modna litt som menneske og spiller. Det ga meg respekt fra de andre gutta.

Det ble Paul Emerson Carlyle Ince som tok over kapteinansvaret etter Steve Bruce, og senere skapte Ince historie, da han ble den første mørkhudede spilleren som fikk kapteinansvaret på landslaget for konservative England.

– Mitt mest nervøse øyeblikk som kaptein var da jeg ledet England ut mot Italia på Roma stadion i kvalifiseringa til VM i 1998. Vi måtte klare uavgjort for å være sikra plass. Sjøl om jeg hadde vært kaptein antakeligvis minst 200 ganger, var jeg nervøs. Ikke fordi jeg tvilte på mine lederevner. Jeg var nervøs fordi jeg visste hvor viktig det var for laget å kvalifisere seg til VM. Det var litt av et press, i og med at vi ikke hadde kvalifisert oss i 1994. Nå hadde jeg tatt over ansvaret fra legenden Tony Adams, og om vi ikke kvalifiserte oss, ville det være min feil. Det er nemlig et godt kapteintrekk, det å være villig til å ta ansvaret og skylda bort fra de andre spillerne.

– Jeg tror ikke jeg sovna før klokka tre om morgenen natta før kampen. Stemninga i garderoben var spent, og jeg følte at jeg måtte si noe. Ti minutter før vi skulle gå utpå, reiste jeg meg opp og stilte meg midt i rommet. Jeg sto rolig og trengte ikke å rope, for det var så stille i garderoben. Jeg sa: ”Hør karer. Dette er løvenes hule. Vi må huske på hvorfor vi har løvene på brystet. Hør på tilskuerne, la oss gå ut og vise dem hvorfor vi bærer de tre løvene som vår logo!”

Han snakka i bare 15 sekunder. Men den bittelille talen gjorde mest sannsynlig den store forskjellen.

Noe skjedde der inne. Optimismen og sjøltilliten spredte seg mellom benkene. England gikk utpå og klarte uavgjort 0-0 på italienernes nasjonale stadion. Og kapteinens skjorte endra seg fra hvit til rød i løpet av kampen etter et kutt i hodet. Han blødde for drakt, bokstavelig talt.

– I ettertid har jeg tenkt på hvorfor jeg holdt akkurat den talen, og hvorfor det man sier gjør en forskjell. At det har en effekt på folk. Kanskje handler det om at jeg er i stand til å si de riktige tingene fordi jeg har opplevd så mye elendighet i livet?

Men det er ikke alltid man har dagen. Det er ikke alltid ordenes kraft strømmer ut i den hardtslående og effektive rekkefølgen den skal. Eller – det er ikke alltid ordene har den kraften de pleier, for da Ince skulle holde sin aller første pep-talk som manager for Macclesfield i 2006, skulle han forsøke å motivere og inspirere laget før kamp. Men hvem var manageren Paul Ince? Han kjente best til spilleren og kapteinen Paul Ince. Han hadde gjort dette hundrevis av ganger før. Men manager Ince?

– Vi sto i en liten garderobe før vi skulle spille mot Boston. Alle spillerne stirra på meg. Jeg følte meg nervøs, hendene var svette, munnen tørr: Så begynte jeg plutselig å snakke. Det virka som de lytta, men det følte ikke som om det hadde noen effekt. Jeg var utenfor komfortsonen... Som kaptein for et lag jeg kjenner, og som kjenner meg, blir det noe annet.

– *Du mangler sjøltillit og derfor mister du krafta?*

– Nettopp! *Spot on!* Jeg hadde respekt fordi jeg var Paul Ince, men jeg hadde likevel ikke den samme innflytelsen. Vi tapte 3-2, Boston scora på slutten. Det var fortvilt fordi laget spilte bedre enn de hadde gjort på lenge. Man vil jo helst ha en god start.

– Gutta hang med hodet da de kom inn i garderoben etterpå. Fordi jeg hadde hatt 95. minutter til å vurdere dem og til å vite hva jeg skulle si til dem, var det lettere å snakke etter kampen, for da hadde jeg noe å ta tak i. **Etterpå snakka jeg som om jeg var kapteinen på skuta. Og det er jo akkurat det jeg er: Kapteinen på akkurat den skuta.** Lagets skute. Og fra da av begynte vi å vinne kamper.

Det er engang slik at enkelte mennesker får full oppmerksomhet fra sine omgivelser om de ønsker å ytre seg.

– Det er en del folk som har fortalt meg at jeg har en slik personlighet og opptreden at folk legger merke til meg og hører på hva jeg har å si når jeg kommer inn i et rom. Da velger jeg å spole tilbake til John Lyall, min første manager, og den personligheten og styrken han hadde, og som jeg beundra den gang. Det handler ikke om arroganse, men om en karisma som gjør at når en person kommer inn i rommet, så får du lyst til å lytte.

– *Det er en gave.*

– Ja. Om jeg har fått den fra Lyall, Ferguson eller om det er slik min barndom har forma meg, det vet jeg ikke. Kanskje er det familiebandet, det som jeg ikke hadde fra jeg var to til jeg var femten. Det som etter hvert dannet seg i livet mitt gjennom fotballen og vennskapene, som har gjort meg slik?

Noen vennskap fra fotballen setter han høyt. Som de han utviklet på landslaget med Robbie Fowler, Jamie Redknapp, Steve McManaman og David James. Sjøl om kontraktstida med Inter ikke var over, ville kona Claire hjem fra Italia da sønnen Tom var to år. Da var det nettopp vennskap fra landslaget som gjorde at Liverpool var den eneste klubben han virkelig ønska seg til. Vennskap som gjør at han har valgt å bo i Liverpool.

– Alt var så seriøst på det engelske landslaget da vi kom dit. Det var litt skremmende. Heldigvis var det en gjeng som alle hadde et snev av galskap i seg: Robbie Fowler, Macca (Steve McManaman), Ian Wright, Rio Ferdinand og Paul Gascoigne. Vi tulla og tøysa og slås og gjorde ting som gutter liker å gjøre for å lage klubbfølelse.

– *Roy Evans har fortalt meg at han henta deg til Liverpool fordi han ønska å skape endringer på laget, og mente at laget trengte dine ledererfaringer. Hvordan var det å komme fra en fiendeklubb og hoppe rett inn som kaptein?*

– Jeg så ikke slik på det. Jeg gikk fra Manchester til Inter Milan, deretter ønska min kone å returnere til England. Jeg visste at Liverpool trengte en spiller som meg på midten. Jeg visste også fra Spice Boys-begrepet, som kom året før, at spillerbalansen ikke var helt rett i laget. Laget led under Spice Boys-stempelet, vinnerviljen og fokuset var ikke rett hos alle. De trengte at noen grep dem i nakken og kommanderte dem til å gjøre alt rett: Trene nok, tøy, og at de ikke var ute på fest.

Ince visste at John Barnes, som da var kaptein, gikk mot slutten av sin karriere i klubben.

– Jeg trengte ikke å komme som kaptein. Jeg var en ledertype uansett. Men jeg hadde troen på at Liverpool trengte en som meg. Det var ikke nok vinnere på laget. Og det er noe som heter: Omgj deg med vinnere – og du vil bli en vinner. Å vinne motiverte meg, men jeg innså at for andre betydde det ikke nok å vinne.

Ince fikk en god start. Han scora i sin første hjemmekamp, og han scora i Mersey-derbyet – det hjelper alltid om du skal vinne hjertene til fansen.

– Heldigvis aksepterte Liverpool-supporterne meg. Ellers ville det ha blitt vanskelig. Jeg tror det hadde vært annerledes om jeg hadde kommet rett fra Manchester United. Men også fansen følte at de trengte en spiller som meg, og spillerne aksepterte at jeg var kaptein og innså at de trengte en Incey. Dessverre fungerte det likevel ikke som jeg hadde tenkt.

– *Hva var den største forskjellen på å lede Manchester United og Liverpool FC?*

– Den største forskjellen var at jeg var yngre i United. Da tenkte jeg mye mer på om jeg hadde nok kunnskap og respekt til å være kaptein. Da jeg var Liverpool-kaptein, hadde jeg nok kunnskap og respekt idet jeg kom til klubben. Det handler ikke om at jeg sitter her og skryter, for også spillerne i Liverpool visste at jeg kunne lede dem umiddelbart, og de ville at jeg skulle lede dem. Det ga meg mer ansvar og mer spenning. I United var spillerne drillt og disiplinert og gjorde det rette hver uke, mens i Liverpool var det mer av og på.

Ince er overbevist om at de ville ha lyktes i Liverpool om han og Roy Evans hadde fått mer tid til å jobbe sammen:

– *Hvordan får jeg spillerne til å prestere slik jeg hadde blitt lært opp til å gjøre det?*

– Jeg tror vi hadde kommet dit under Roy, fordi jeg ville ha visst hvilke spillere som var interessert i å gjøre ting på rett måte, og hvilke som ikke var det. De som ikke var interessert, kunne vi ha kvitta oss med. Og husk, en ung Michael Owen var på vei inn, en ung Stevie G, Steve McManaman, Robbie Fowler, David James. De var alle unge og topp-topp spillere. Men det var også enkelte spillere som jeg ikke kunne påvirke. Ingen skulle få forandre på dem. Noen ville med andre ord ha endring. Andre ikke, og dem fikk vi ikke tid til å kvitte oss med.

– I Manchester United hadde ikke dette vært noe problem, fordi alle hadde lært hvordan man skulle respondere. Man gikk inn i syklus fra man kom inn i klubben. Lærte hvordan alt skulle foregå fra toppen og nedover i klubben. Hvordan å oppføre seg. Men når man kom til Liverpool og andre klubber,

var det ikke slik. Hvordan skal man oppføre seg her? Hvordan gjør man det her? Hva er klubbfilosofien? Det var vanskelig, for uten klare linjer, klubbfilosofi og disiplin, var det nesten umulig å få spillerne til å skjønne hva man måtte gjøre for å lykkes.

– *John Barnes sa at det mest frustrerende med å være kaptein var at mange spillere ikke ville la seg lede...*

– Barnes fikk nok det verste av dette. For da jeg kom inn etter ham, var det en halv spillegruppe som faktisk skjønte at forandring var nødvendig. Men så hadde du en gruppe som ikke ville skjønne dette. Det gjør jobben som lagleder vanskelig. Konsentrerer du deg om de spillerne som ønsker forandring eller om dem som ikke gjør det?

”Paul Ince er en tøff midtbanetakler som mener alvor og som har vært jorda rundt. Har masse erfaring. Han gikk uredde inn i taklinger og krevde mye og forventet det beste fra alle.”

Mark Wright

Paul Ince er den eneste som i moderne tid har vært kaptein for både Manchester United og Liverpool FC – to klubber med så ekstremt stolte og feite historier. Flere hestehoder foran alle andre engelske klubber når det kommer til triumfer og antall pokaler i premieskapet. Han har mange hundre kamper til sammen som kaptein. Mellom 1997 og 1999 var det Liverpool FC som hadde ham som leder på gresset.

Hva er da hans stolteste kapteinsøyeblikk for Liverpool FC? Svaret kommer som litt av en overraskelse:

– Kampen i mai 1999 mot Manchester United på Anfield var nok et av de absolutte høydepunktene. Jeg er ingen målscorer, men jeg har alltid hatt lyst til å score foran the Kop. Så det å gjøre det mot Manchester United i ligaen var fantastisk. Vi lå under 2-1 da Dennis Irwin fikk rødt kort for United. Vi var inne i det 89. minutt. McManaman kom ned venstresida. Han blir takla, men idet han faller, sniker ballen seg mellom spillerens bein. Jeg sklir under Schmeichel og scorer. Jeg måtte jo bare feire målet. For dette var et minne som jeg ville skulle vare.

– Vi kunne vært et så utrolig godt lag. Vi var dessverre ikke så bra i forsvar, men midtbanen og angrepet var det desidert beste i ligaen. Derfor frustrerer det meg at vi ikke fikk mer tid på oss.

Det at han hadde vært Manchester United-spiller i seks år, flere av dem som lagets kaptein, for så å feire Liverpool-målet foran Manchester United-fansen på Anfield, satte sinnene i kok hos bortefansen. Han fikk sin skjerv med hets og hatsanger fra sine tidligere supportere. Hvordan er egentlig det? Å først bli dyrka og elska, så hetsa av de samme?

– Når du har hatt en oppvekst som min, blir dette bare bagateller. Det ville nok vært annerledes om jeg hadde blitt født med ei sølvskje i munnen og aldri hadde opplevd utskjelling og omsorgssvikt. Når man har vært igjennom det vi har vært igjennom, mine søsken og jeg, kan ingenting egentlig bite på meg.

– På en måte liker jeg når fansen synger stygge sanger om meg, fordi det egentlig betyr at de liker meg og vil forhindre meg i å spille bra. Det må bety at de synes jeg er en veldig god spiller. Det er et tegn på respekt fra fansen. Sånn ser jeg på det.

– *Jeg tror det er rett analyse. Tenk på alle de stygge sangene som ble sunget mot Steven Gerrard. Det må jo bety at de prøver å rive ned den beste mannen.*

– Ja, og på Stevie G. preller det av som vann på gåsa. Han er mentalt tøff. De kan egentlig bare

drive deg til det bedre med en sånn oppførsel. Og om det er effekten, er det et tegn på en god spiller, en god kaptein og en god leder.

Paul Ince mener samarbeidet mellom kapteinen og manageren er svært viktig.

– Jeg hadde det gode samarbeidet med Ferguson, og jeg hadde det med Roy Evans, men fikk det ikke med Gérard Houllier. Jeg så på Evans som manager, ikke Houllier. Han var ikke min manager, for det var Evans som var sjefen da jeg kom fra Inter. Det fungerer bare ikke med to managere, derfor var det trist at Roy ikke fortsatte: Vi fikk tredje- og fjerdeplass, og det kvalifiserer for Champions League i dag – og det fikk han sparken for. Det skuffa meg veldig.

Når man har spilt for to så store rivaler i den internasjonale toppfotballen, blir følgende spørsmål ofte stilt: Hvor var det best å spille? Manchester United eller Liverpool?

– Sjøl om jeg vant så mye med Manchester, kan jeg ikke velge. Jeg bor fortsatt i Liverpool og kan rusle rundt i gatene her, akkurat som jeg kan det i Manchester. Slik vil jeg fortsatt ha det. Ingen kan komme og si at jeg ikke ga 110 prosent for klubbene og fansen. Det kan ingen noen gang ta fra meg.

Paul Ince, guttungen fra London som ble forlatt av sine foreldre, har valgt å bli boende i Liverpool. Han trives i området. Det har vært et fint miljø for hans tre barn, to gutter og ei datter, å vokse opp i. Hans eldste sønn, Tom, har dessuten hatt gleden av å utvikle seg ved Liverpool FCs talentakademi. Paul Ince har også valgt å bo i utkanten av Liverpool fordi han har mange gode venner her. Robbie Fowler bor rett oppi gata. De har tatt vare på vennskapet også etter at karrieren tok slutt for dem begge. Og om ikke det er nok, har de vært ferienaboer i Portugal i ti år.

For noen år siden var han tilbake på sitt gamle hjørne i London. En kompis bor fortsatt der, i samme slitne huset, sammen med sin mor og bror. Han kunne fortelle at 15-20 av gutta er borte, på grunn av sykdom eller av overdose.

– Halvparten av gjengen min kunne ha blitt proffspillere. Noen av dem var bedre fotballspillere enn meg. Fotball er en vei ut. Hvis man ikke skjønner det og griper sjansen med begge hender, kan det gå ille. Det kunne gått nedennom og hjem med meg også. Jeg har stilt meg selv spørsmålet mange ganger: Hvorfor var jeg heldig? Kanskje fordi jeg var tøffere med meg sjøl enn mange av de andre?

Noen har det nemlig bare i seg. Han er en naturlig lederskikkelse og gudbenådet fotballspiller som, mot alle odds, blir kaptein på de to mestvinnende klubbene i engelsk toppfotball og som blir sjefen, kapteinen, for det engelske landslaget, som den aller første landslagskapteinen med annen hudfarge enn hvit, og skaper igjen historie da han i 2008 blir den aller første fargede manageren i Premier League som sjef for Blackburn.

– *Du var en pioner som den første mørkhudete engelske landslagskapteinen og seinere også den første farga manager i Premier League. Hvordan var det?*

– Jeg har aldri tenkt på det slik. Jeg har aldri tenkt på at jeg er den første mørkhudete engelske kapteinen. At jeg er et flaggskip, en pioner, for svarte mennesker. Og bare for dem. Jeg ser på meg sjøl som et flaggskip for alle slags folk. Uansett om de er svarte, rosa, hvite eller gule. Ja, jeg var første svarte manageren. Kommer det til å motivere andre, uansett hudfarge til å bli manager? Jeg håper det! Men foreløpig har det ikke blitt så mange flere farga managere i Premier League...

Når det er sagt, skapte utnevningen av Paul Ince som landslagskaptein et stort engasjement:

– Jeg har aldri sagt dette til noen før, men da jeg ble landslagskaptein for England, må jeg ha fått minst 600 brev fra folk. Noen var fra svarte, andre var fra hvite og noen var fra asiatiske avsendere. Tilbakemeldingene gikk like mye på bakgrunnen min som på hudfargen. Brevene kom fra unger fra ghettoer, fra unge asiater som drømte om å begynne å spille fotball, andre kom fra hvite unger, der foreldrene hadde skilt lag. De så på meg som en inspirasjon. Det var altså først og fremst bakgrunnen min som inspirerte folk. Kanskje fordi jeg var den første svarte kapteinen, la folk også merke til bakgrunnen min. Historien bak min suksess. Hva jeg har fått til på tross av min historie. Dette inspirerte lærere, unger og foreldre til å skrive til meg.

Jeg kjenner at jeg nesten er på gråten og fryser på kinnene mens han fortsetter, og smilet når øynene:

– Folk kunne se at man kan ha en tøff oppvekst og likevel bli belønna til slutt.

Det viktigste jeg fikk ut av det, var ikke at jeg var den første svarte, engelske landslagskapteinen eller den første svarte manageren i Premier League. Det viktigste var effekten på andre mennesker. Det er det jeg alltid forsøker på: Å ha en positiv innvirkning på andre. Hvis jeg har det, om det handler om fotball eller noe annet, da føler jeg at jeg gjør jobben min. Sånn ser jeg på livet.

”Han hjalp meg enormt. Vi spilte mye sentral midtbane sammen i hans første år. Han likte ikke å spille defensiv midtbane. Han ville framover og score mål. Han var en stor personlighet. Boblende og trakk seg ikke unna noe. Han hadde en typisk adferd for hvordan du tenker en kaptein er: Mest høymalt i garderoben, veldig sterk tilstedeværelse, stor personlighet og stor i munnen.”

Jamie Carragher

180
To The Reds
Army
THANKS for taking
me in your hearts

WHEN OTHERS WOULD
NOT OFF, you will
all remain in my
heart and soul.
Paul Ince

*Paul Emerson Carlyle Ince • Født: 21. oktober 1967, Ilford • Antall kamper som LFC-kaptein: 81
Klubber: West Ham (jul. 1985), Manchester United (sep. 1989, £2,4M), Inter (jul. 1995, £7M), Liverpool (jul. 1997, £4,2M),
Middlesbrough (aug. 1999, £1M), Wolverhampton (aug. 2002, gratis) og Swindon (aug.-okt. 2006). Macclesfield (mai 2007)
For Liverpool: Seriekamper 65/14 mål. Totalt 81/17 • Landskamper: England 53 kamper/2 mål.*

